

QUINA FEINA FAIG?

Feines lliures d'estereotips **ITINERARI 3**

Dossier didàctic per a les càpsules audiovisuals.
Recurs recomanat per a ESO, batxillerat i cicles formatius.

Drac Màgic:

Sant Pere mitjà, 66 08003 Barcelona
Tel. 93 216 00 04
inscripcions@dracmagic.cat
www.dracmagic.cat
www.construirmirades.dracmagic.cat

Amb el suport de:

Itinerari 3.

Aportacions de les dones en professions tradicionalment masculintzades i aportacions dels homes en professions que solen ser feminitzades

Quina feina faig és un recurs pedagògic audiovisual per a joves i educadors i educadores que els acompanyen en el seu procés formatiu. S'ofereix una representació positiva de les aportacions de les dones en professions que han estat tradicionalment masculinitzades, així com de les aportacions dels homes en professions que acostumen a ser feminitzades.

Proposta d'activitats càpsula a càpsula

Càpsula #1
Fustera:
Ana Rodríguez

DURADA:
30 min.

MATERIAL:

- Fulls
- Post-its
- Bolígrafs

1

Com ens afecten els rols de gènere?

L'Ana Rodríguez explica que quan treballa amb un equip format per nois i noies de vegades actuen segons els rols de gènere que tenen interioritzats. Tot i que els intenten trencar a l'hora de treballar, Rodríguez diu que no sempre ho aconsegueixen.

Els **estereotips i rols de gènere** són aquelles creences i prejudicis que marquen com hem d'actuar i expressar-nos segons el nostre gènere, és a dir, si som noies o nois. Són un conjunt de normes socials que interioritzem des de petites i petits a través dels agents socialitzadors que tenim al nostre entorn: la família, l'escola, la publicitat, les pel·lícules, la literatura o les amistats. Tant en nois com noies, aquests rols de gènere limiten la manera que tenim de relacionar-nos amb el món. Poden afectar la nostra llibertat d'expressió, la confiança en nosaltres mateixes i mateixos i les nostres expectatives de la vida.

En petits grups, de quatre o cinc persones, feu dues columnes on a cadascuna d'elles es llistin diferents rols de gènere. En una els estereotips i rols associats a la feminitat i en l'altra a la masculinitat.

Després, en gran grup, poseu en comú el que s'ha parlat en cada equip i feu un debat sobre com us afecten aquests rols i estereotips a vosaltres. Per guiar la reflexió, podem preguntar: tenim interioritzats aquests rols de gènere? Dins del grup, la relació entre nois i noies està marcada per aquests rols de gènere? Volem perpetuar aquests rols de gènere o trencar amb ells? Com ho podem fer?

DURADA:
30 min.

MATERIAL:

- Fulls
- Bolígrafs

2

Les nostres habilitats lliures d'estereotips

Ser fustera comporta una sèrie d'habilitats. Tenir un bon tracte amb els clients, gestionar la tresoreria i elaborar els encàrrecs amb professionalitat són algunes de les habilitats que l'Ana Rodríguez té. En aquesta activitat, reflexionarem sobre les habilitats individuals i si aquestes estan lligades a estereotips i rols de gènere.

Individualment, escriure en un full les habilitats que cadascú té.

En petits grups, de tres o quatre persones, complementar les habilitats personals dels altres. És a dir, els companys i companyes poden afegir habilitats sobre nosaltres que potser en un primer moment no ens havíem plantejat.

Després, cadascú escriu en un post-it algunes de les habilitats (entre tres i cinc) que el o la representin i els enganxa a la pissarra o la paret.

En gran grup, llegim les diferents habilitats dels post-its (sense saber qui les ha escrit) i valorem si té sentit dividir-les per gènere. Per guiar la reflexió es pot preguntar: les habilitats van lligades a la persona o al gènere? Els companys i companyes han dit habilitats sobre nosaltres que no havíem pensat? Coneixíem totes les habilitats dels companys i companyes?

DURADA:
20 min.

3

El cooperativisme pot ser un model transformador?

MATERIAL:

- Fulls
- Bolígrafs
- Accés a internet per petits grups

El projecte de l'Ana Rodríguez i el seu equip té un model empresarial cooperatiu. Perquè creieu que ha escollit crear una cooperativa? Com pot influir aquest model amb trencar amb els rols de gènere? Per petits grups, identificar els valors del cooperativisme i quins són els avantatges i reptes de crear una cooperativa. Es pot trobar informació sobre el cooperativisme a la Xarxa d'Economia Solidària (<https://xes.cat/>), la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (<https://www.cooperativestreball.coop/>) o a la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya (<https://cooperativesdeconsum.coop/>). Després posar en comú les conclusions de cada grup.

Càpsula #2 Conductora d'autobusos Eva Rodríguez

DURADA:
15 min.

MATERIAL:
• Cap

1 Oficis que fan possible el nostre dia a dia

L'Eva Rodríguez és una de les conductores d'autobusos que permeten que el nostre dia a dia funcioni. La seva feina, com moltes d'altres, fan possible que puguem realitzar les nostres obligacions i fer les activitats que ens agraden durant el temps d'oci.

Ens hem plantejat quantes persones fan possible la nostra vida quotidiana? Per petits grups, analitzar les persones que, des de que ens llevem fins que anem a dormir contribueixen, amb el seu ofici, a desenvolupar la nostra rutina. Podem pensar en allò que mengem, vestim, com són els nostres desplaçaments, quines activitats fem... Som conscients del valor que es dona a la feina d'aquestes persones? Com ens relacionem amb elles? Sabem si a la seva feina tenen unes condicions laborals dignes? Posar en comú les conclusions de cada grup.

DURADA:

10 min.

MATERIAL:

- Cap

2**El dret a treballar d'allò que t'agrada**

L'Eva explica en aquesta càpsula que ella treballava d'administrativa però necessitava canviar de feina i va veure que ser conductora encaixava amb les seves necessitats. Quins reptes i obstacles ha hagut de superar per arribar a aquesta feina? Quina és la importància de poder treballar d'allò que t'agrada?

DURADA:

45 min.

MATERIAL:

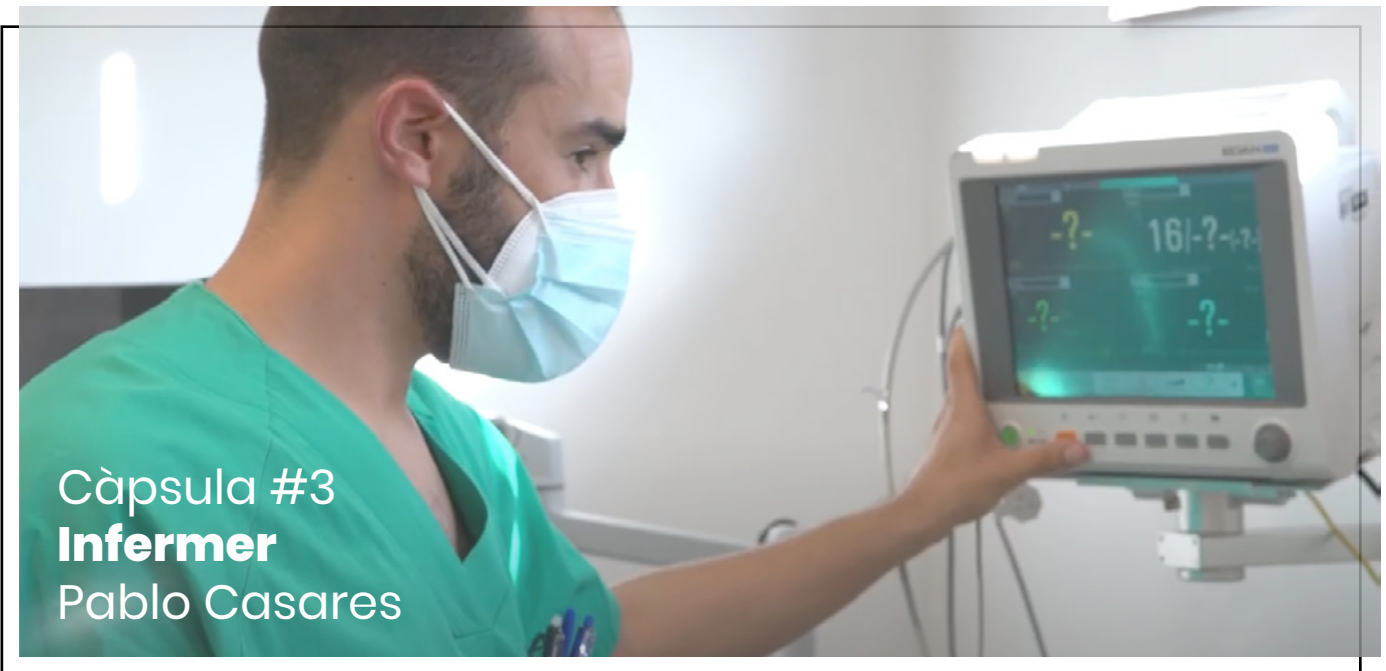
- Ordinador
- Projector
- Altaveus
- Accés a internet

3**És important aconseguir la paritat?**

El 27% de conductors i conductores d'autobusos a l'Estat Espanyol són dones. Aquesta és la dada que l'Eva Rodríguez dona per parlar de la necessitat que hi hagi més dones que es puguin incorporar en aquest sector. Com creieu vosaltres que hauria de ser aquest percentatge?

En [aquesta entrevista](#), Carme Vidal, membre de Tamaia Viure sense Violència, reflexiona sobre l'equitat, paritat i participació de les dones en els òrgans de decisió de les empreses. Visioneu-la i responeu a aquestes preguntes:

- Quins són els arguments que Carme Vidal dona per establir mesures que garanteixin la paritat?
- Perquè creieu que establir quotes de paritat és important?
- Quines mesures es poden aplicar per aconseguir equitat i participació en diferents oficis?
- En petits grups, desenvolupar una petita proposta per aconseguir la paritat en el sector de la conducció d'autobusos.

DURADA:
30 min.

MATERIAL:
Article
“La importància dels referents” projectat o imprès.

1 **“De gran vull ser...”. La importància de tenir referents**

El Pablo Casares tenia un referent molt clar: la seva mare. “Jo vull ser com tu de gran”, diu referent-se a ella. Què és el que li agradava al Pablo del seu referent? I quins són els nostres referents? Quina creieu que és la importància de tenir referents? A partir d'[aquest article](#), “La importància dels referents”, que parla sobre la necessitat de tenir diversitat de referents en l'audiovisual, comenteu com pot afectar la manca de referents en el nostre desenvolupament com a persones, tant a nivell professional com personal i la importància de tenir referents positius.

DURADA:
45 min.

MATERIAL:

- Post-its
- Bolígrafs

2 **L'art de cuidar**

“Cuidar és un art”, afirma Pablo Casares. Ell viu les tasques de cures com un sisè sentit que has de tenir per poder cuidar les altres persones, una tasca que ha fet i fa possible que visquem. Som conscients de les persones que ens han cuidat i ens cuiden?

Individualment, escriure en un post-it diferent cada persona que us ha cuidat, en el sentit més ampli de la paraula. Pot ser que ho hagi fet de manera remunerada, com és el cas dels infermers i infermeres com el Pablo, o de forma no remunerada, com ho pot fer sovint la família.

Després, posar en comú els post-its i agrupar-los segons el perfil de les persones (per exemple, si moltes persones han escrit infermer, posar tots aquests post-its junts). Una vegada fet això, observar quina radiografia de les cures ha sortit. Hi ha persones que es repeteixen moltes vegades? Perquè creieu que passa? Creieu que aquest “mapa de cures” hauria de ser diferent o ja el veieu bé així? Éreu conscients de la quantitat de persones us han cuidat i us cuiden?

DURADA:
15 min.

MATERIAL:

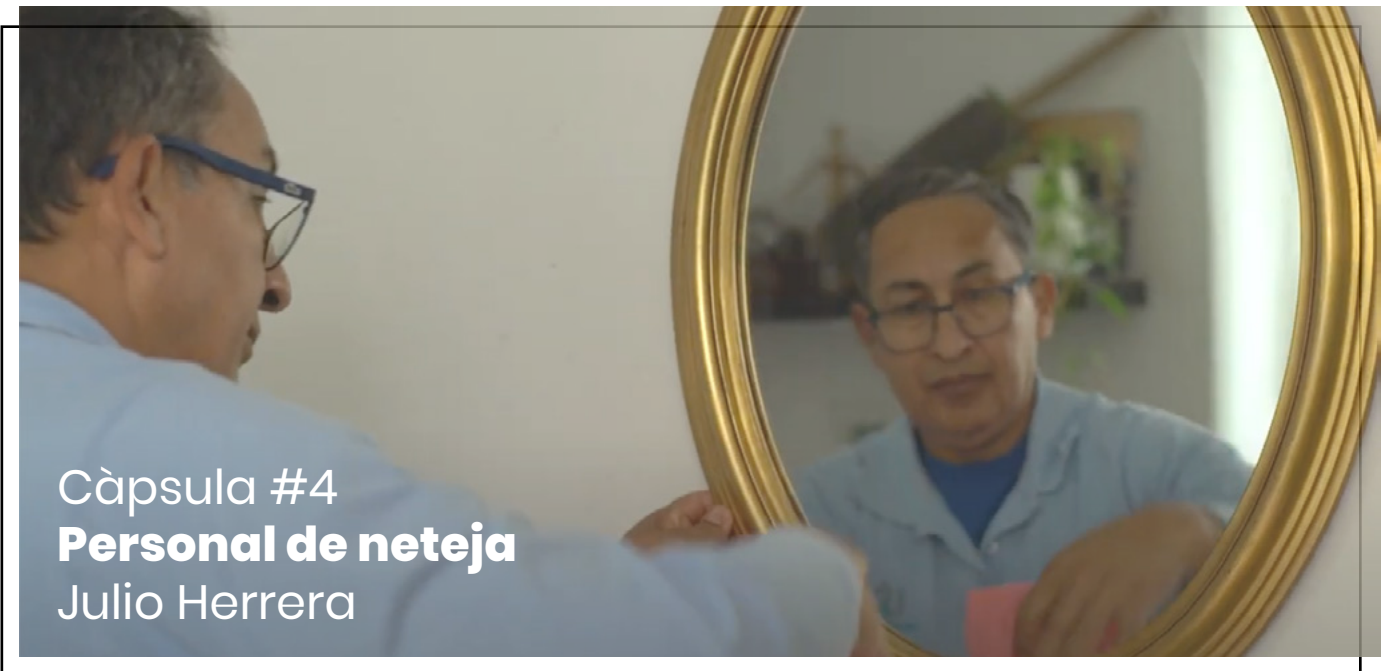
- Fulls
- Bolígrafs

3

El valor de les tasques de cures

L'infermeria és una de les professions on hi ha tasques de cures. Quines altres feines n'inclouen? Feu un llistat de les habilitats necessàries per poder dur a terme aquesta feina.

Creieu que es valoren econòmicament i socialment aquestes habilitats i feines? Quin valor haurien de tenir?

DURADA:
30 min.

MATERIAL:

- Fulls
- Bolígrafs

1 Visibilitzar les feines invisibilitzades

El Julio Herrera explica que treballa concentrat per aconseguir la perfecció a la seva feina, mentre que manté un bon clima de treball amb les seves companyes i companys d'equip. La neteja, com altres feines, és una tasca que sovint queda invisibilitzada però que fa possible que puguem fer el nostre dia a dia. Per petits grups dibuixar un iceberg i escriure a la superfície totes les feines visibles i valorades que hi ha al vostre centre educatiu. A la part submergida, escriure totes les altres feines que també garanteixen el bon funcionament però que no tenen tanta visibilitat.

Després, poseu en comú les conclusions de cada petit grup. Com veieu els icebergs de cada equip? Haurien de ser diferents? Com podríem canviar aquesta situació?

L'iceberg, al cap i a la fi, és una metàfora que ens pot servir per reflexionar sobre una realitat en concret. Però penseu en com us agradaria que fos aquesta realitat. Podríem fer servir alguna altra metàfora per representar-la de la manera com voldríem que fos? Tornem als petits grups inicials, i ara, enlloc d'escriure les diferents tasques a l'iceberg, penseu en una altra

metàfora que reflecteixi com us agradaria que es representessin les feines de l'escola. Per exemple, en un camp de futbol, on cadascú té el seu rol i es dona la mateixa importància a totes les jugadores i jugadors.

DURADA:
30 min.

2

Trencar amb els estereotips a la publicitat

MATERIAL:

- Ordinador
- Projector
- Altaveus
- Accés a internet

Persones com el Julio Herrera no són les que acostumem a veure als anuncis de neteja. Com son normalment? En gran grup fer una llista dels rols de gènere veiem habitualment reflectits en els anuncis.

A la publicitat, com a les sèries i les pel·lícules, hi veiem impregnats diferents estereotips que des de petites i petits hem anat rebent i normalitzant. En som conscients? Com haurien de ser aquests anuncis? Després de fer la llista dels rols de gènere que veiem habitualment a la publicitat, [visionem el següent anunci](#), que trenca amb diferents estereotips. Quins són? Al costat de la llista anterior, escriure els estereotips que trenca aquest anunci i veure quines diferències hi ha entre un anunci i un altre. Quin impacte pot tenir a les nostres vides cadascun d'aquests anuncis? Quin tipus de publicitat ens agradaria que hi hagués?

DURADA:
1h 30 min.

3

Els drets laborals dels treballadors i treballadores de la llar

MATERIAL:

- Ordinador
- Projector
- Altaveus
- Accés a internet

Treballar en unes condicions laborals dignes hauria de ser una norma però no sempre és així. Els i les treballadores de la llar i les cures reivindiquen des de fa anys que els seus drets s'equiparin als de la resta de treballadores i treballadors. Actualment, aquest sector està ubicat en un règim especial dins del règim general, que segons [aquest comunicat](#) de CCOO "subprotegeix i discrimina, ja que manté l'acomiadament per desistiment (que, de fet, és un acomiadament lliure) i

exclou aquestes treballadores de la prestació d'atur, de la Llei de prevenció de riscos (amb les conseqüències que això té per a la seva salut) i del Fons de Garantia Salarial.”

Diferents articles i reportatges parlen d'aquesta problemàtica i dels moviments socials que lluiten per canviar aquesta situació. Per grups, identificar aquests col·lectius, quins drets veuen vulnerats en el sector i quines són les seves demandes.

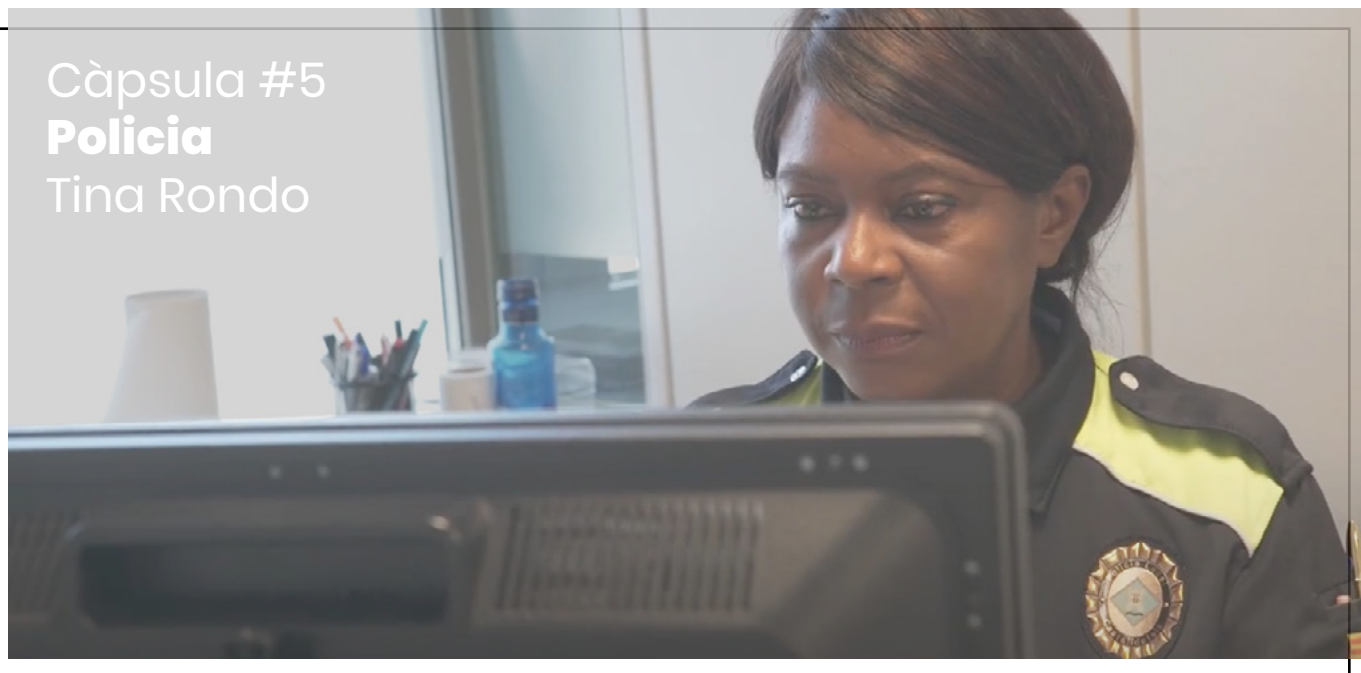
Es pot trobar informació en diversos canals de comunicació, com per exemple:

- [Entrevista](#) a Norma Véliz (Mujeres Pa'lante) i Rocío Echevarría (antiga membre de Sindillar i actual membre de Micaela) a TV3.
- [Reportatge](#) sobre la situació en època de pandèmia a Diari Públic.
- [Reportatge](#) sobre la lluita dels diversos col·lectius.
- Després, posar en comú la investigació de cada grup i debatre sobre com s'hauria de resoldre aquesta situació per garantir els drets laborals dels i les treballadores de la llar.

Càpsula #5

Polícia

Tina Rondo

DURADA:
20 min.

MATERIAL:

- Fulls
- Bolígrafs

1 Treballar en una feina que t'agrada sense barreres

A la Tina Rondo li agrada la seva feina. Feu una llista en gran grup de les coses que l'omplen. Després, individualment, escriviu quines són les tasques o activitats que us agrada o us agradaria desenvolupar a la vostra feina.

La Tina explica que desenvolupa la seva feina sense barreres i les que ha tingut les ha superat. Quines han sigut les seves barreres? Quines barreres podríeu tenir vosaltres? En el mateix full escriviu com superaríeu les barreres, si en teniu, per aconseguir fer les activitats que us agraden. Una vegada tothom hagi acabat, si es vol, es poden compartir en gran grup les conclusions.

DURADA:
30 min.

MATERIAL:
Entrevista impresa
o projectada.

2 El racisme com un fet estructural

La Tina Rondo parla dels obstacles que va haver de superar per aprovar les oposicions. Treure's el carnet de moto o aconseguir el títol de català són alguns dels reptes que ha anat aconseguint per complir el seu objectiu: ser policia. Però a banda d'aquests obstacles, Rondo parla d'altres barreres estructurals que li han afectat al llarg del seu procés: ser dona negra.

El racisme que pot haver patit Rondo a l'hora de fer la seva carrera professional el pateixen moltes altres persones a Catalunya en diverses esferes de la seva vida. L'escriptora i comunicadora Desirée Bela-Lobedde en parla en [aquesta entrevista](#) sobre el seu llibre "Ser negra en España".

Quins exemples de discriminacions racistes explica l'autora en aquest article? Perquè són discriminacions que les persones blanques no pateixen? En petits grups, parlar sobre aquestes discriminacions i si som conscients que existeixen. Com els afecten a les persones afrodescendents?

DURADA:
45 min.

MATERIAL:

- Ordinador
- Projector
- Altaveus
- Accés a internet
- Fulls
- Bolígrafs

3

Creem una campanya antiracista

Maria Bouabdellah, youtuber a Canal Malaia, explica [en aquest vídeo](#) diferents iniciatives antiracistes que podem dur a terme. Quina és la problemàtica que denuncia i quines accions ens proposa de fer? Després de mirar el vídeo, per petits grups, idear una campanya antiracista que es podria implementar al centre educatiu. Per elaborar-la pensar en els següents ítems:

- Hi ha alguna actitud racista que haguem detectat al centre educatiu? Quines persones es veuen afectades?
- A quin públic volem arribar amb aquesta campanya?
- Quina campanya farem?
- Una vegada acabada, explicar-la a la resta del grup.

Càpsula #6

Mestre d'educació infantil

Aleix Alemany

DURADA:
45 min.

MATERIAL:

- Ordinador
- Projector
- Altaveus
- Accés a internet

1 Més prestigi social, menys equitat?

Tot i que en l'etapa inicial hi ha una majoria de mestres dones, aquesta no és una dada que es mantingui sempre igual al llarg dels estudis reglats. Per grups, busqueu informació i feu una gràfica sobre l'equitat de gènere en la docència. Busqueu dades sobre la quantitat de mestres i professorat homes i dones en els següents àmbits:

- Educació Infantil
- Educació Primària
- Educació Secundària i Batxillerat
- Graus de Formació Professional
- Graus universitaris
- Màsters i Doctorats

Com varia el nombre d'homes i dones en cada etapa educativa? Compartiu les conclusions amb la resta del grup i reflexioneu al voltant de dues preguntes:

- Hi ha alguna relació entre el prestigi social de treballar en cadascuna d'aquestes etapes educatives i la proporció d'homes i dones treballant-hi?
- Quines conseqüències tenen aquestes dades per les persones que s'estan formant?
- Quines conseqüències tenen pel personal docent?

DURADA:
45 min.

2

Creem el referent que volem als contes

MATERIAL:

- Ordinador
- Projector
- Altaveus
- Accés a internet

per visionar

[l'entrevista a Joan](#)

[Turu](#) (fins el minut 4:34).

L'Aleix Alemany parla de la necessitat que hi hagi mestres homes i dones perquè els infants tinguin diversos referents educatius. Un home treballant en una professió tradicionalment feminitzada pot ajudar a ampliar l'imaginari sobre la masculinitat, sovint encasellada en una sèrie de valors i actituds concrets. Sovint, quan es parla de la masculinitat, es fa referència a la masculinitat hegemònica: una construcció social feta a través de dècades i dècades que situa l'home blanc heterosexual en una posició de poder. Aquesta masculinitat respon també a unes conductes que encotillen la manera de ser dels homes, sovint reproduïda en les pel·lícules, xarxes socials o el nostre entorn més proper.

En [aquesta entrevista a TV3](#) (la mireu fins al minut 4:34), l'il·lustrador Joan Turu parla de la importància de trobar referents homes al nostre voltant que trenquin amb aquesta masculinitat hegemònica. Hi ha un moment de l'entrevista on s'anomenen un seguit d'adjectius que defineixen "com ser un home". Quins són?

Per petits grups, recupereu-los i, si se us acudeixen nous adjectius, afegiu-ne. Feu el mateix amb la feminitat. Quins serien aquests adjectius que responen a la feminitat tradicional? Quines diferències podem trobar entre aquestes dues llistes? Quins valors són els que socialment estan més ben valorats? Quin valor haurien de tenir aquests adjectius?

Ara, imaginem-nos que nosaltres som els creadors d'un conte com el del Joan Turu, un conte que podrien llegir els alumnes de l'Aleix Alemany. Tenim la tasca de crear un personatge masculí que trenqui amb aquesta masculinitat hegemònica i pugui esdevenir un referent positiu pels infants. Per crear el personatge podeu pensar:

- Com es diu?
- Quins són els adjectius que el defineixen?
- Què li agrada fer?
- Com vesteix?

Una vegada tinguem els personatges creats, els expliquem a la resta de companys i companyes. Després, podem reflexionar amb el grup com ens relacionem nosaltres amb la masculinitat. Nosaltres hem tingut referents masculins com els que hem creat en aquesta activitat? Com ens agradaria que haguessin sigut? Tenim referents masculins que trenquin amb la masculinitat hegemònica? Quins?

DURADA:
1h 30 min.

3

Trenquem amb els estereotips al nostre centre educatiu

MATERIAL:

- Paper. Poden ser útils cartolines o algun suport gran per escriure.
- Bolígrafs

L'escola, l'institut o altres espais educatius, són alguns dels llocs on es reproduïxen estereotips i rols de gènere. Us heu preguntat si vosaltres en reproduïu? Per analitzar-ho us dividireu en grups i fareu un joc de rol on us heu de posar a la pell d'un equip de professors i professores. Heu d'analitzar si els i les joves del centre educatiu trenquen o no amb els estereotips i quina activitat podrien fer per reflexionar-hi. A la pràctica, heu d'imaginar una dinàmica que creieu que podria encaixar amb un grup com el vostre. Per preparar l'activitat, seguim els següents passos:

- Analitzem el grup: hi ha alguns rols i estereotips que reproduïxen els joves? Quins són? Perquè ho fan?
- Objectius de l'activitat: quins són els objectius que volem aconseguir amb l'activitat que farem?
- Pensem l'activitat: quina activitat podem fer per aconseguir aquests objectius? Com la desenvoluparem? Aconseguim els objectius plantejats amb aquesta activitat?
- Després, cada grup pot exposar la seva activitat a la resta o també la pot dinamitzar.